

DE SCHONE BELOFTE VAN EEN INTEGRALE KIJK OP BRANDVEILIGHEID

ONDERNEMERS DIE INVESTEREN IN VERBOUWING, UITBREIDING OF NIEUWBOUW VAN EEN BEDRIJFSPAND, STAAN VOOR EEN PRINCIPIËLE KEUZE: OP WELK NIVEAU RICHT IK DE BRANDVEILIGHEID IN? WIE HIERBIJ KIEST VOOR DE MINIMUMOPTIE – STRIKT VOLDOEN AAN DE EISEN VAN BOUWBESLUIT/VERGUNNING – DOET ZIJN BEDRIJF EN ZIJN MEDEWERKERS EN KLANTEN TE KORT, ZEGGEN TOM DE NOOIJ (RISKONET) EN BART VEENSTRA (STRAVEA).

09 AUGUSTUS 2019

De Nooij en Veenstra braken onlangs tijdens het Nationaal Congres Brandpreventie een lans voor een integrale kijk op brandveiligheid. Namens Riskonet (asset riskmanagement) en partnerbedrijf Stravea (strategisch veiligheidsadvies) hielden zij bezoekers aan het congres op indringende wijze de spiegel voor: ga je voor veiligheid in meer dan alleen bedrijfseconomische zin, of kies je altijd voor de goedkoopste oplossing, die je hoogstens een mager zesje op je rapport oplevert?

In de voet schieten

Met de minimum-perceptie van brandveiligheid schiet een ondernemer zichzelf op termijn mogelijk in de voet, zeggen Tom de Nooij en Bart Veenstra, die namens hun organisaties dikwijls met ondernemers, verzekeraars en overheden discussiëren over wat 'brandveilig' werkelijk betekent. De riskmanagement experts liepen met het publiek op het congres de verschillende opties langs.

“Om de vergunning te krijgen dient de situatie aan bepaalde minimeisen te voldoen. Voldoe je daaraan, dan kan je formeel zeggen dat je nieuwe pand brandveilig is”, legde De Nooij uit. Deze oplossing wordt bij veel ondernemingen veelal de praktijk, wanneer een aannemer het voortouw heeft in het ontwikkelproces. De gangbare praktijk is dat deze

in zijn offerte en in het uiteindelijke contract meldt te zullen zorgen dat het pand door de brandweer wordt goedgekeurd. Bij deze werkwijze is het goed voor te stellen dat de aannemer uitsluitend naar de regels van het bouwbesluit kijkt en daaraan zal willen voldoen. En niet meer dan dat.

Beperkte kijk op brandveiligheid

Maar dat is een (te) beperkte kijk op het fenomeen brandveiligheid, vinden De Nooij en Veenstra. Er zijn meer interpretaties mogelijk. Veenstra: “De opdrachtgever, de ondernemer, hoeft zich er niet voor te schamen als hij ‘brandveilig’ ziet als ‘in staat zijn om bij een brand het gebouw en de inventaris te redden’. Of om na de calamiteit vrij snel verder te kunnen – brandveilig staat dan voor ‘bedrijfscontinuïteit’.

Nog meer: brandveiligheid betekent ook dat mensen veilig kunnen werken. Dat je investeert in vluchtwegen. Dat je ook kijkt naar hoe de brandweer bij een calamiteit maximaal effectief kan optreden om erger te voorkomen. “Echte, integrale brandveiligheid houdt rekening met alle interpretaties en belangen rond brandveiligheid”, stelt De Nooij. “Die kijk stopt niet bij wat het bouwbesluit vraagt, of bij de investering die minimaal nodig is. Integrale brandveiligheid betekent dat je bij je afwegingen alles meeneemt dat een rol kan spelen.”

Vanuit eigen silo redeneren

Deze praktijk is nog lang geen gemeengoed in Nederland, zo merken De Nooij en Veenstra. “In de praktijk merk je dat verschillende partijen elk vanuit hun eigen belangen, hun eigen silo redeneren”, zegt De Nooij. “In een ongunstig geval kan dat leiden tot onevenwichtige besluitvorming en verkeerde keuzes. Een bedrijf kan dan maatregelen nemen die op korte termijn adequaat lijken, maar op langere termijn niet voldoen.”

“In de praktijk merk je dat verschillende partijen elk vanuit hun eigen belangen, hun eigen silo redeneren. Dat kan leiden tot onevenwichtige besluitvorming en verkeerde keuzes”

De Nooij pleit ervoor om de verschillende deelbelangen bij brandveiligheid niet stap voor stap te bekijken, maar gelijktijdig en in samenhang. “Vanuit alle hoeken tegelijk. Werken aan een oplossing die op alle aspecten – voor de vergunning, ontwerptechnisch, bedrijfsmatig, voor de brandweer – optimaal uitpakt. Haal die tunnelvisie en dat silodenken eruit en bekijk het breed. Dat levert een ontwerp op met een veel langere houdbaarheid, omdat immers met alle belangen rekening is gehouden.”

Dure oplossingen

Een integrale kijk op brandveiligheid, leidt die niet automatisch tot dure oplossingen? Immers, wie alle belangen – bedrijf, overheid, verzekeraar, brandweer et cetera – stapelt, komt toch automatisch op kostbare uitkomsten? Niet per se, vindt De Nooij. “Zet alle stakeholders onder sterke leiding aan tafel en je zult zien dat ze tot een beter afgestemd geheel komen, waar ieders belangen worden gediend én alle consequenties zijn overzien. Per saldo levert dat een betere oplossing op, die niet echt hoger te liggen, zonder stapeling van kosten.”

Praktijkvoorbeeld

Daarnaast is het maar vanuit welk perspectief je het bekijkt, zegt Bart Veenstra. Hij haalt een voorbeeld aan uit de praktijk. “Een bedrijf heeft een nieuwe productievestiging ontworpen. Het ontwerp is al bijna klaar, nu moeten alleen nog de brandveiligheidsvoorzieningen worden ingepast. De installateur tekent er een branddetectie-installatie in. Ook plaatst de ontwerper op verschillende locaties bouwkundige brandscheidingen. Maar voor de productie en de logistiek levert dat wel flinke beperkingen in de bedrijfsvoering op. Zo kunnen verschillende, niet-geïntegreerde visies tot een inefficiënte en niet effectieve oplossing leiden, met beperkingen! De feitelijke brandveiligheid kan bij een niet-optimale samenwerking tussen verschillende partijen in het proces door silodenken op een lager niveau uitkomen dan wenselijk is. Ons punt: neem brandveiligheid integraal mee in de ontwikkeling, vanaf de eerste schetsontwerpen.”

Beperkingen voorkomen

Nu is integrale brandveiligheid bepaald geen nieuwe term – hij zingt al tien jaar rond in het bedrijfsleven. “De werkelijk effectieve toepassing van dat concept voorkomt dat brandveiligheidsmaatregelen beperkingen opleveren voor gebruikers. In dat opzicht kan je het zien als een investering die zowel veiligheid als doelmatige bedrijfsvoering dient. Dat is niet alleen slimmer, maar ook efficiënter; beperkingen in latere stadia worden ermee voorkomen. Ook kan je vroegtijdig installatieproblemen voorzien en tackelen. Neem installatietechnische consequenties zo vroeg mogelijk mee in het ontwerp, dan voorkom je dat je later dure bouwkundige ingrepen moet doen om installaties alsnog te verwezenlijken.”

Blik op alle aspecten

Kortom: een *mature* kijk op brandveiligheid biedt een blik op alle aspecten. Tom de Nooij vat het samen: “Je ziet in de praktijk dat zo’n visie op brandveiligheid op termijn langer mee gaat. Nieuwe eisen vanuit de overheid, de noodzaak om een pand alsnog aan te passen of uit te breiden: je beweegt vlotter mee met zulke ontwikkelingen als je het veiligheidsvraagstuk integraal hebt aangepakt. Dat is wat mij betreft de schone belofte van de integrale kijk op brandveiligheid.”

